

РОЗРОБКА ЕЛЕМЕНТІВ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ДЕПРЕСИВНИМИ ТЕРИТОРІЯМИ

студентка гр. АМм-41 **Безноєва О.В.**
Сумський державний університет(Україна)

Аналіз соціально-економічного розвитку регіонів України протягом останніх років свідчить про те, що на фоні фінансової кризи відбувається поглиблення диспропорцій між регіонами за багатьма показниками: від валового регіонального продукту (ВРП) до заробітної плати, від обсягів іноземних інвестицій до частки експорту у структурі економіки регіону.

Територіальні відмінності міжрегіонального розвитку притаманні кожній країні світу. У зв'язку з цим, одним з пріоритетів регулювання регіонального розвитку стає завдання не допустити входження окремих територій до стану депресивності, вчасно запровадити заходи щодо подолання їх прояву.

Іноземний досвід демонструє, що подолання територіальних депресій займає тривалий час, значної державної та суспільної підтримки антидепресивної політики, суттєвих ресурсних витрат, що не розраховані на швидку віддачу. На жаль, іноземний досвід важко впровадити в силу концептуальних факторів: в сучасній державній політиці домінують короткострокові цілі та інтереси, є обмеження ресурсного характеру. Зазначене призводить до протиріч у розумінні гостроти проблеми, механізмів та завдань оздоровлення депресивних територій.

Подолання диспропорцій у розвитку окремих територій України є невідкладним завданням як для центральних, так і регіональних органів влади. З метою конструктивного вирішення проблеми необхідно зосередити увагу на компактних територіальних утвореннях (наприклад, населених пунктах), які і є дійсно об'єктами найбільш гострих і безнадійних депресивних напруг; кількість таких об'єктів залежить від того, які параметри випереджального спаду виробництва й зниження рівня життя й у яких визначальних умовах будуть визнані неприпустимими та потребують забезпечення принципів місцевого самоврядування із застосуванням відповідних механізмів управління депресивними територіями, які здатні забезпечувати подолання негативних тенденцій та створювати умови виходу на траєкторію сталого розвитку. Депресії можуть виникнути де завгодно (навіть у відносно благополучному регіоні), і якщо в самому регіоні немає можливості виправити цю локальну ситуацію, у справу повинні бути застосовані механізми державного управління.

Отже, механізм управління депресивними територіями об'єднує як загальнодержавні важелі обґрунтованого територіально-диференційованого впливу на соціально-економічний розвиток регіонів, так і діяльність місцевих органів влади щодо застосування інструментів регулювання з метою забезпечення конкурентоспроможності економіки регіону на засадах його соціально-економічного вирівнювання та зростання.

Можна зазначити такі елементи механізму управління депресивними територіями в Україні: державні інвестиції у розвиток виробничої інфраструктури регіонів, державне і територіальне замовлення, можливість одержання підприємствам податкових пільг у вигляді інвестиційного податкового кредиту, прискорена амортизація, спеціальні економічні зони, кредити та субсидії підприємствам на створення нових робочих місць та перенавчання робочої сили. Більшість даних методів, перш за все, внаслідок обмеженості фінансового забезпечення, або не використовуються, або їх вплив є недостатньо дієвим. Загальні причини такого становища - недосконалість механізму управління регіональним розвитком та перехідний характер економіки України, яка, до того ж, до останнього часу перебувала у фазах спаду й депресії.

Ресурси місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування, передусім кадрові та фінансові є доволі обмеженими, тому ці органи у своїй більшості потребують державних коштів. Виключно державних бюджетних коштів на всіх не вистачить, тому слід формувати в першу чергу власні місцеві ресурси. Одним із таких

важливих ресурсів є громадська активність, яка може надати місцевій владі нові можливості, наприклад при розробці стратегії розвитку, створені агенції регіонального розвитку, акумуляції ресурсів донорів, через різноманітні іноземні фонди, тощо.

Пошук шляхів відродження депресивних територій залишається важливим загальнодержавним завданням. Основна увага має бути приділена не стільки пасивним заходам підтримки депресивних територій, скільки стимулюючим заходам активізації господарства, побудові ефективної економічної моделі розвитку з продуманим механізмом державного управління.

Пріоритетними напрямками вдосконалення державного регулювання розвитку депресивних територій визначено: формування відповідного інституціонального середовища, яке б забезпечило необхідний рівень сприйняття заходів державного регулювання та підвищення їх результативності; підпорядкування тактичних заходів державного регулювання стратегічним цілям сталого розвитку територій; диференціацію моделей державного регулювання залежно від рівня розвитку територій та їх фінансового забезпечення.

Науковий керівник: Опанасюк Ю.А.

Безноєва, О.В. Розробка елементів механізму управління депресивними територіями [Текст] / О.В. Безноєва; наук. кер.: Ю.А. Опанасюк // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції імені проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 27 травня 2015 р. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, М.М. Петрушенка. - Суми : СумДУ, 2015. - С. 459-460.